

Sdělení odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k označování nebezpečných odpadů

Podle § 13 odst. 2 písm. a) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, musí být nebezpečné odpady vymezené jako odpady s nebezpečnou vlastností uvedenou v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod kódem H1, H2, H3, H6, H8, H9 a H14 označeny grafickým symbolem podle zvláštního právního předpisu, což je zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (dále jen „chemický zákon“), ve znění pozdějších předpisů. Dne 1. června 2015 však pozbyla platnosti hlava II první části chemického zákona, která obsahovala mj. právní úpravu označování nebezpečných chemických směsí.

Nařízením EP a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, byl zaveden nový systém klasifikace a označování chemických látek a směsí (dále jen „nařízení CLP“), tzv. systém CLP (Classification, Labeling and Packaging) o klasifikaci, označování a balení chemických látek a chemických směsí (dřívější terminologií přípravků). Nařízení zavedlo v rámci EU nová kritéria pro klasifikaci a označování chemických látek a směsí, avšak s ohledem na náročnost systému byla jeho účinnost ve vztahu k chemickým látkám a k chemickým směsím rozdělena. Od 1. prosince 2010 jsou podle jeho ustanovení klasifikovány, označovány a baleny chemické látky, pro chemické směsi byla účinnost nařízení odložena na 1. června 2015 s tím, že před tímto datem bylo možné chemické směsi klasifikovat, označovat a balit podle nařízení CLP dobrovolně.

Označování směsí do tohoto data stanovila na základě zmocnění § 12 odst. 6 chemického zákona vyhláška č. 402/2011 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických směsí a balení a označování nebezpečných chemických směsí. Vyhláška stanovila v § 7 volbu výstražného symbolu směsi a v příloze č. 5 výstražné symboly platné do 31. května 2015, kdy skončila platnost této vyhlášky. Výstražný symbol zahrnoval podle § 7 odst. 2 citované vyhlášky grafický symbol ve formě piktogramu a slovní vyjádření nebezpečnosti, které není zákonem o odpadech pro označování nebezpečných odpadů požadováno.

Nabytí účinnosti nařízení CLP v plném rozsahu i ve vztahu k chemickým směsím a s tím související povinné označování nebezpečných chemických směsí novými výstražnými symboly nebezpečnosti se bude dotýkat také nebezpečných odpadů. V návaznosti na tyto změny byla připravena úprava v rámci novely zákona o odpadech, která je v současné době projednávána v Poslanecké sněmovně. Vládní návrh této novely ve znění pozměňovacích návrhů upravuje § 13 zákona o odpadech tak, že nově bude Ministerstvo životního prostředí zmocněno ke stanovení způsobu a rozsahu označování nebezpečných odpadů vyhláškou. Vyhláška bude využívat značení dle nařízení CLP, z možných označení, která dle chemické legislativy odpovídají rozsahu jedné nebezpečné vlastnosti dle odpadové legislativy, bude používáno pouze jedno nejpřísnější. V návrhu je nastaveno přechodné ustanovení pro uvedení označování všech odpadů do souladu s novým zněním zákona a vyhlášky do konce roku 2015. Do konce roku 2015 tak bude možné používat dosavadní označování.

Ministerstvo životního prostředí, které aktuálně připravuje návrh dané vyhlášky, doporučuje všem povinným subjektům vyčkat s příslušnými změnami v označování nebezpečných odpadů na účinnost novely zákona o odpadech a také předmětné prováděcí vyhlášky. Nabytí účinnosti lze u obou právních předpisů předpokládat pravděpodobně v říjnu/listopadu tohoto roku.

K 1. červnu 2015 vstoupilo v účinnost také nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic (dále jen „nařízení Komise (EU) č. 1357/2014“).

Toto nařízení v návaznosti na nařízení CLP mění kódové označení, názvy a definice jednotlivých nebezpečných vlastností odpadů. Výše uvedený návrh novely zákona o odpadech projednávaný v Poslanecké sněmovně (tisk č. 409) zajišťuje adaptaci zákona o odpadech na toto nařízení.

Návrh novely obsahuje přechodná ustanovení, která stanoví, že osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu vydaná do účinnosti novely podle stávajícího znění zákona o odpadech jsou platná i pro nové vymezení nebezpečných vlastností v nařízení Komise (EU) č. 1357/2014, a to až do konce doby, na kterou byla vydána. V rámci těchto přechodných ustanovení je rovněž stanoveno, že osoby pověřené Ministerstvem životního prostředí nebo Ministerstvem zdravotnictví k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů do účinnosti novely podle stávajícího znění zákona o odpadech budou ze zákona pověřeny i pro nové vymezení nebezpečných vlastností. Daná přechodná ustanovení tedy zajišťují, že pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu vydaná přede dnem nabytí účinnosti novely zákona o odpadech nebude nezbytné měnit nebo aktualizovat.

Změna názvů nebezpečných vlastností se dále dotkne identifikačních listů nebezpečných odpadů. V současné době však není vhodné tyto identifikační listy aktualizovat, protože s účinností příslušné prováděcí vyhlášky budou požadavky na obsah identifikačního listu upraveny. Pokud by byl identifikační list změněn nyní, bylo by pravděpodobně nezbytné jej měnit znovu v průběhu roku 2015.

Ministerstvo životního prostředí proto doporučuje původcům odpadů, oprávněným osobám a osobám pověřeným k hodnocení nebezpečných vlastností postupovat podle stávajícího znění zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a jeho prováděcích právních předpisech, a to až do účinnosti jeho novelizace a provedení plné adaptace právních předpisů České republiky na nařízení Komise (EU) č. 1357/2014.